

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Davida Rause, Ph.D. a soudců Mgr. Petra Šebka a Mgr. Kateřiny Kopečkové, Ph.D. v právní věci žalobce: **Víno Trade, spol. s r.o.**, se sídlem Mutěnice, Údolní 1174, zastoupený Mgr. Danielem Hrbáčem, advokátem se sídlem Brno, Šumavská 35, proti žalovanému: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Brno, Květná 15, o žalobě proti rozhodnutí Státní zemědělské a potravinářské inspekce, ústředního inspektorátu, ze dne 4. 10. 2013, č.j. SZPI/AB763-9/2013,

t a k t o :

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 10. 2013, č.j. SZPI/AB763-9/2013, kterým byl změněn výrok I. rozhodnutí Inspektorátu Státní zemědělské a potravinářské inspekce v Brně ze dne 22. 2. 2013,

č.j. SZPI/AB763-5/2013, co do časového vymezení protiprávního jednání, přičemž ve zbytku bylo prvostupňové správní rozhodnutí ponecháno beze změny.

I. Podstata věci

Inspektorát Státní zemědělské a potravinářské inspekce v Brně (dále jen „inspektorát“) ve svém rozhodnutí ze dne 22. 2. 2013, č.j. SZPI/AB763-5/2013, dospěl k závěru, že žalobce naplnil skutkovou podstatu správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství a o změně některých souvisejících zákonů (dále jen „zákon č. 321/2004 Sb.“), a uložil žalobci pokutu ve výši 350 000 Kč spolu s povinností uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč.

Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal odvolání, kde zpochybňoval postup inspektorátu při analýze odebraných vzorků, poukazoval na nepřiměřenou výši sankce a zpochybňoval svou odpovědnost jakožto odběratele vína za správní delikt.

Žalovaný tyto námitky žalobce zamítl, neboť je neshledal důvodné, přičemž výrok I. rozhodnutí inspektorátu změnil v tom směru, že žalobce dne 15. 5. 2012 uvedl do oběhu celkem 4 608 ks lahví bílého vína, alk. 10% obj., šarže č. L 19/04/2012, u kterého byl zjištěn celkový obsah kyseliny citronové 1,42 g/l, přičemž čl. 3 odst. 2 nařízení Komise (ES) č. 606/2009 ze dne 10. 7. 2009, kterým se stanoví některá prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o druhy výrobků z révy vinné, enologické postupy a omezení, která se na ně použijí (dále jen „nařízení č. 606/2009“), příloha I A bod 24 uvádí, že maximální množství přídavku kyseliny citronové s ohledem na stabilizaci vína v ošetřeném vínu uvedeném na trh nesmí překročit hodnotu 1 g/l, a dále, u kterého byl prokázán přídavek syntetického glycerolu, přičemž tento není čl. 3 odst. 2 nařízení č. 606/2009, resp. přílohou I A nařízení č. 606/2009, povolen;

dále, že žalobce dne 21. 6. 2012 uvedl do oběhu celkem 4 608 ks lahví vína Kníže Rohan, červené víno, alk. 10% obj., šarže č. L05/04/2012 PARTIE 1104/870, u kterého byl zjištěn celkový obsah kyseliny citronové 1,31 g/l, přičemž čl. 3 odst. 2 nařízení č. 606/2009, příloha I A bod 24 uvádí, že maximální množství přídavku kyseliny citronové s ohledem na stabilizaci vína v ošetřeném vínu uvedeném na trh nesmí překročit hodnotu 1 g/l, a dále, u kterého byl prokázán přídavek syntetického glycerolu, přičemž tento není čl. 3 odst. 2 nařízení č. 606/2009, resp. přílohou I A nařízení č. 606/2009, povolen;

a dále, že žalobce dne 12. 6. 2012 a 3. 7. 2012 uvedl do oběhu celkem 11 520 ks lahví vína červeného, alk. 10% obj., šarže č. L 20/05/2012 PARTIE 1104/869, u kterého byl prokázán případdek syntetického glycerolu, přičemž tento není čl. 3 odst. 2 nařízení č. 606/2009, resp. přílohou I A nařízení č. 606/2009, povolen.

Tato vína tak byla podrobena nepovolenému enologickému postupu, čímž došlo k porušení ustanovení čl. 120c odst. 4 nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. 10. 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (dále jen „nařízení č. 1234/2007“), a naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., za což byla žalobci uložena pokuta ve výši 350 000 Kč.

Závěry žalovaného nyní žalobce napadá podanou žalobou.

II. Shrnutí argumentace žalobce

Žalobce v podané žalobě namítá, že žalobou napadené rozhodnutí se opírá o nedostatečně zjištěný skutkový stav a je nepřezkoumatelné, neboť neobsahuje správním řádem požadované náležitosti a zcela nedostatečně a nejasně je odůvodněna část věnující se výši uložené pokuty.

Žalobce poukazuje na neurčitost a obecnost vymezení správního deliktu ve smyslu § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., na jeho základě podle žalobce nelze ukládat sankce.

Podle žalobce se dále správní delikty vymezené v § 39 zákona č. 321/2004 Sb., dublují a není jasné, jaký je vztah § 39 odst. 1 písm. ff) tohoto zákona k ostatním skutkovým podstatám vymezených v § 39 citovaného zákona. Žalovaný neuvedl žádné úvahy k tomu, proč bylo jednání žalobce posouzeno dle § 39 odst. 1 písm. ff) tohoto zákona a nikoliv dle § 39 odst. 1 písm. y) tohoto zákona. Vymezení sankcí ve vztahu k správním deliktům obsaženým v § 39 zákona č. 321/2004 Sb. je podle žalobce provedeno nesprávně, bez návaznosti na závažnost jednání, ale pouze podle typu právního předpisu, k jehož porušení dochází.

Podle žalobce dále nemohlo dojít k porušení čl. 120c odst. 4 nařízení č. 1234/2007, neboť se nejedná o právní předpis, který by upravoval vinohradnictví a vinařství. Citované ustanovení nařízení č. 1234/2007 dopadá pouze na prvotní uvedení výrobku na trh, což nebyl případ obchodování žalobce, který víno odebral od jiného subjektu.

Dále žalobce namítá, že se žalovaný nezabýval tím, zda se v případě odpovědnosti za správní delikt podle § 39 zákona č. 321/2004 Sb. jedná o odpovědnost objektivní či subjektivní. Žalobce dále odkazuje na § 40 odst. 1 tohoto zákona a má za to, že svým jednáním, konkrétně tím, že si od svého dodavatele vyžádal informace o výrobku, původu, použitých enologických postupech, vynaložil veškeré úsilí, a odpovědnosti se tedy tímto způsobem zprostil.

Žalobce dále namítá, že došlo k nedostatečnému zjištění stavu věci, neboť protokoly o zkoušce jsou pro jejich povrchnost a formálnost jako skutkové podklady nepoužitelné. Žalovaný závěry obsažené v těchto protokolech automaticky převzal, aniž by je jakkoli hodnotil. V odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí pak absentuje popis použitých metod, samotné označení metod kódem žalobce považuje za nesrozumitelné, přičemž v prvostupňovém správním rozhodnutí absentovalo označení metody úplně. Podle žalobce nebylo vůbec postaveno na jisto, jaké množství glycerolu bylo ve víně skutečně zjištěno. Ani v případě zjištění nadlimitního množství kyseliny citronové není podrobněji popsána metoda a nejsou tu uvedeny rozdíly ve výsledcích mezi jednotlivými testovanými vzorky. Žalovaný se nezabýval odchylkou měření, která může podle konkrétní metody standardu OIV dosahovat 5 % až 20%. Při jejím zohlednění by dle názoru žalobce nemuselo množství kyseliny citronové přesahovat maximální stanovené množství. Podle žalobce tak výše uvedeným došlo k porušení pravidel

řádné laboratorní praxe. Žalobce dále nesouhlasí s tím, že se dopustil protiprávního jednání ve vztahu ke všem třem šaržím testovaného vína.

Dále žalobce namítá, že nebylo prokázáno, že by došlo, vzhledem k nepatrnému překročení stanovených limitů, ke skutečnému poškození spotřebitele. Úvaha žalovaného je tak ve vztahu k následkům protiprávního jednání nesprávná a nepřezkoumatelná. Žalovaný také nedostatečným způsobem zdůvodnil výši ukládané sankce, přičemž její výši má žalobce za nepřiměřenou a likvidační. Výše pokuty, jež mu byla uložena, je podle žalobce také v rozporu se správní praxí, přičemž k tomu žalobce odkazuje na správní rozhodnutí žalovaného týkající se udělení pokuty za uvádění do oběhu vína s chutí a vůní po plísni. Žalovaný tak porušil legitimní očekávání žalobce.

Žalobce setrval na svém procesním postoji po celou dobu řízení před zdejší soudem a z výše uvedených důvodů se domáhá zrušení napadeného rozhodnutí.

III. Shrnutí argumentace žalovaného

Žalovaný především uvádí, že jednání žalobce nehodnotil jako správní delikt podle § 39 odst. 1 písm. y) zákona č. 321/2004 Sb., neboť toto ustanovení dopadá na jednání v rozporu s požadavky vnitrostátních předpisů, zatímco § 39 odst. 1 písm. ff) tohoto zákona se týká porušení povinností stanovených přímo nařízeními EU, které mají aplikační přednost a jsou přímo použitelné.

Dále žalovaný uvádí, že pojem uvádění na trh zahrnuje i další obchodování s výrobkem. K odpovědnosti za správní delikt žalovaný uvádí, že v oblasti potravinového práva jde vždy o odpovědnost objektivní, přičemž pouhé spoléhání se na důvěryhodnost obchodního partnera nenaplňuje liberační důvod ve smyslu § 40 odst. 1 zákona č. 321/2004 Sb.

Žalovaný nesouhlasí s tím, že by byl nedostatečně zjištěn stav věci, a odmítá, že by výše uložené sankce byla nepřiměřená, neboť hodnotil skutečnosti svědčící jak ve prospěch žalobce, tak v jeho neprospěch. Pakliže se žalobce s odkazem na odlišnou správní praxi odvolává na jiné rozhodnutí žalovaného (rozhodnutí ze dne 21.10.2013, č.j. AB703-21/009/7/2013-SŘ), jednalo se v daném případě o odlišný správní delikt s jiným účastníkem řízení. Tyto dva případy nelze podle žalovaného srovnávat.

Žalovaný na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před zdejší soudem a s ohledem na výše uvedené navrhl, aby soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

IV. Posouzení věci

Žaloba byla podána včas (§ 72 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 s.ř.s.).

Žaloba je přípustná (§ 65, § 68 a § 70 s.ř.s.). O žalobě zdejší soud rozhodoval bez jednání za splnění podmínek podle § 51 odst. 1 s.ř.s.

Žalobce v podané žalobě předně namítal nepřezkoumatelnost žalobou napadeného rozhodnutí.

Je konstantně judikováno, že z rozhodnutí správního orgánu musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předesírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Namítal-li žalobce, že rozhodnutí žalovaného postrádá náležitosti ve smyslu § 68 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, neboť neobsahuje srozumitelné odůvodnění a nejsou v něm vymezeny skutkové podklady, na jejichž základě žalovaný rozhodoval a úvahy, kterými se žalovaný při výkladu právních předpisů řídil, pak tuto námitku soud důvodnou neshledal. Rozhodnutí žalovaného obsahuje jak argumentaci skutkovou, včetně odkazu na příslušné skutkové podklady, tak též hodnotící úvahy, na základě kterých bylo inspektorátem a posléze žalovaným rozhodováno, přičemž úvahy žalovaného jsou uvedeny v dostatečné míře, která nijak nebrání věcnému přezkumu žalobou napadeného rozhodnutí zdejším soudem a tudíž ani vypořádání dalších žalobních námitek.

Žalobce dále namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu a aplikaci nesprávné právní normy na jeho jednání.

Na jednání žalobce jako prodejce vína dopadá čl. 120c „Enologické postupy a omezení“ nařízení č. 1234/2007, ve znění ke dni 30. 3. 2012. Ostatně již z článku 1 odst. 1 písm. l) tohoto nařízení vyplývá, že část XII přílohy I oblast vína výslovně upravuje.

Čl. 120c bod 4 nařízení č. 1234/2007 stanoví, že výrobky, na které se vztahuje toto nařízení a které byly podrobeny enologickým postupům, jež Společenství nebo případně konkrétní stát nepovolují, nebo postupům, jež porušují omezení stanovená v příloze XVb, nelze ve Společenství uvádět na trh.

Povolené enologické postupy, podmínky a meze jejich použití jsou uvedeny v příloze I A nařízení č. 606/2009 (čl. 3 odst. 2 citovaného nařízení).

Z citovaných právních předpisů vyplývá, že maximální množství přídavku kyseliny citronové s ohledem na stabilizaci vína v ošetřeném víně uvedeném na trh nesmí překročit hodnotu 1 g/l a že přidávání syntetického glycerolu do vína není povoleno.

Relevantní právní úpravou, která dopadá na jednání žalobce, je tak právě výše citovaná právní úprava, přičemž jde o právní úpravu s aplikační předností. Nařízení je závazné ve všech svých částech a platí od okamžiku účinnosti bezprostředně ve všech členských státech. Bezprostřední použitelnost znamená především, že nařízení je aplikovatelné již v důsledku své existence, aniž by bylo zapotřebí jakékoliv transpozice. Všechny orgány členských států, správní úřady i soudy jsou povinny nařízení aplikovat. Nařízení má aplikační přednost před vnitrostátním právem.

Námitka, že nařízení č. 1234/2007, v tomto konkrétním případě jeho čl. 120c bod 4, na jednání žalobce nedopadá, tak není důvodná.

Výše citovaný čl. 120c bod 4 je tak bezprostředně závazný a obsahuje zákaz uvádění na trh vín, které byly podrobeny nepovoleným enologickým postupům. Zajistit dodržování tohoto zákazu je na členském státu, a proto vnitrostátní zákonodárce vymezil správní delikt podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., který se vztahuje přímo na porušení povinnosti stanovené předpisem Evropské unie upravujícím oblast vinohradnictví, vinařství nebo obchodu s produkty, tedy i pro obchodování s vínem, a umožňuje sankcionovat nedodržení zákazu.

Pokud jde o námitku neurčitosti objektivní stránky skutkové podstaty deliktu dle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., soud nesouhlasí se žalobcem v tom, že se jedná o neurčité vymezení skutkové podstaty správního deliktu, neboť toto ustanovení obsahuje výslovný odkaz na povinnosti, jejichž nedodržení naplňuje skutkovou podstatu uvedeného správní deliktu, které jsou konkrétně stanoveny v unijní právní úpravě. Na takové konstrukci neshledává zdejší soud nic protiústavního. Po žalobci coby obchodníkovi s vínem v rámci unijního trhu lze spravedlivě požadovat znalost evropské právní úpravy v oblasti vinohradnictví a vinařství.

Vzhledem ke svému předmětu se dále jedná o ustanovení speciální k § 39 odst. 1 písm. y) zákona č. 321/2004 Sb., který jako správní delikt vymezuje jednání, kdy právnická nebo podnikající fyzická osoba se jako výrobce nebo jako osoba uvádějící produkt do oběhu dopustí správního deliktu tím, uvede do oběhu produkt, který obsahuje přidanou látku v rozporu s § 12 odst. 2 zákona č. 321/2004 Sb. nebo v rozporu s předpisem Evropské unie a nemá při prodeji nebo přepravě k dispozici průvodní doklad. Jazykovým výkladem lze dovodit, že tohoto správního deliktu se dopustí osoba, která uvede do oběhu produkt, který obsahuje přidanou látku v rozporu s § 12 odst. 2 zákona č. 321/2004 Sb., nebo (*zdůrazněno soudem*) nemá při prodeji nebo přepravě k dispozici průvodní doklad, a to v rozporu s předpisem Evropské unie. V poznámce pod čarou, která slouží jako interpretační pomůcka, je ve vztahu k průvodním dokladům uvedeno nařízení Komise (ES) č. 436/2009 ze dne 26. května 2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, pokud jde o registr vinic, povinná prohlášení a shromažďování údajů pro sledování trhu, průvodní doklady pro přepravu vinařských produktů a evidenční knihy vedené v odvětví vína.

Rozdíl obou skutkových podstat tedy spočívá v tom, že v případě deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb. je jednáním přímo porušena evropská právní úprava. Žalovaný i inspektorát tak správně na protiprávní jednání žalobce aplikovali § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb.

Pakliže zákonodárce v případě obou výše zmiňovaných správních deliktů stanovil shodné zákonné rozpětí výše sankce až do výše 5 000 000 Kč, nespátřuje v tom zdejší soud nic, co by nasvědčovalo protiústavní úpravě vymezení rozpětí sankce, jak se snažil žalobce argumentovat; soud proto nehodlá věc předložit Ústavnímu soudu.

Žalobce v podané žalobě dále namítal, že podle výše citovaného čl. 120c bodu 4 nařízení č. 1234/2007 může být postihováno pouze jednání spočívající v prvním uvedení výrobku na trh, nikoli však již další obchodování s výrobkem.

Soud s tímto názorem nesouhlasí a naopak se ztotožňuje se závěry žalovaného na straně 7 žalobou napadeného rozhodnutí, pokud jde o totožný význam pojmů uvádění výrobku na trh a uvádění jej do oběhu, které zahrnuje všechny fáze od prvotního prodeje od výrobce až po prodej konečnému spotřebiteli. Pokud soud podpůrně zohlední anglické znění čl. 120c bodu 4 nařízení č. 1234/2007 - „*shall not be marketed in the Community*“, pak z anglického znění nelze dovodit, že by se jednalo pouze o první uvedení na trh, jak argumentuje žalobce. Zákazu uvádění na trh vína podrobeného nepovoleným enologickým postupům nelze rozumět jinak než jako zákazu jakéhokoli stupně distribuce takového výrobku za účelem jeho prodeje a nikoli snad pouze jako zákazu jeho prvotního uvedení na unijní trh.

Žalobce dále namítal nedostatečné zjištění skutkového stavu věci, konkrétně mělo být nedostatečným, že se skutkové důvody rozhodnutí inspektorátu opíraly pouze o protokoly o zkoušce, které jsou podle žalobce „formální a povrchní“.

Soud k tomu uvádí, že součástí správního spisu jsou protokoly o kontrole, jejichž přílohu tvoří protokoly o zkouškách. Není důvodná námitka, že se inspektorát a následně žalovaný opírali „toliko“ o protokoly o zkouškách a rezignovali na vlastní zjišťování skutkového stavu, neboť protokoly o zkouškách, provedené inspektorátem, respektive akreditovanou laboratoří, jsou pro prokázání odpovědnosti žalobce za předmětný správní delikt zásadní. Žalobce prodával víno s nadlimitním množstvím obsahu kyseliny citronové a s obsahem syntetického glycerolu. Jedná se o skutečnost, kterou lze prokázat pouze laboratorní zkouškou. Tato zkouška byla provedena akreditovanou laboratoří. Žalobce neuvádí, jak jinak by měl inspektorát skutkový stav spočívající v obsahu nepovolených látek ve víně zjišťovat, když ne zkouškou vína v akreditované laboratoři. Pakliže tedy skutková podstata správního deliktu spočívala ve zjištění opírajícím se o posouzení odborných otázek, které mohly být objasněny pouze laboratorními zkouškami, pak neshledává zdejší soud nic nezákonného na tom, že jak inspektorát, tak žalovaný, pokud jde o samotný výsledek zkoušky, závěr akreditované laboratoře zcela převzali.

Namítal-li žalobce, že v rozhodnutí inspektorátu měla být uvedena laboratoř použitá metoda, tak k tomu soud uvádí následující.

Inspektorát v textu svého rozhodnutí odkázal na protokoly o zkoušce, v nichž je dostatečně identifikována použitá metoda zkoušky – u kyseliny citronové V211 a u glycerolu V143. U každého kódu příslušné metody je uveden její princip a identifikace. Tento postup shledává soud dostatečným. Pokud bylo tedy v odůvodnění prvostupňového správního rozhodnutí odkázáno na listiny, kde byl údaj o použité metodě zkoušky uveden, nepředstavuje absence tohoto údaje v samotném textu prvostupňového správního rozhodnutí jakoukoli jeho vadu, která by měla způsobit jeho nepřezkoumatelnost.

Žalovaný se nadto k námitce použití neznámých zkušebních metod vznesené v doplnění odvolání podrobně vyjádřil v žalobou napadeném rozhodnutí na straně 6. Zdůraznil, že v případě obou metod se jednalo o oficiální metody Mezinárodní organizace pro révu a víno (OIV). Žalovaný poukázal rovněž na to, že byla

zohledněna nejistota měření (možná odchylka měření). Z odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí tak vyplývá, že byla zohledněna rozšířená nejistota měření 0.033 charakterizovaná metodou zkoušení přítomnosti kyseliny citronové. I přes zohlednění možné odchylky však zůstal závěr zkoušky ohledně nadlimitního množství obsahu kyseliny citronové v odebraném vzorku vína stejný.

Pokud jde o žalobní námitku zpochybňující použití pouze tzv. kvalitativní metody zjišťování přítomnosti syntetického glycerolu, tak pokud je jakákoli přítomnost syntetického glycerolu ve víně nepřipustná, tj. evropské právní předpisy nepovolují žádný množství limit, v němž by snad mohl být syntetický glycerol ve víně obsažen, pak je podle soudu zcela postačující, je-li provedena laboratorní zkouška zaměřená na „detekci“ této látky ve víně, tedy na její kvalitativní stanovení, a nemusí být zjišťováno přesné množství látky tzv. kvantitativní metodou. Tomu odpovídala i metoda použitá v nyní posuzovaném případě, tedy metoda, kterou byla laboratoř schopna analyzovat ve víně látky, které jsou nečistotami syntetického glycerolu, a tím byl tedy přírůstek syntetického glycerolu prokázán.

Pokud jde o tvrzení žalobce, že se stopové množství syntetického glycerolu „může“ ve víně „běžně“ vyskytovat, tak toto obecné tvrzení žalobce jednak ničím nedokládá a jednak by s takovou argumentací žalobce být úspěšný nemohl, a to s ohledem na zákaz uvádět vína s obsahem této látky na unijní trh. V případě neexistence limitu, v němž by byl syntetický glycerol ve víně povolen, znamená výše citovaný zákaz, že je nepřipustný i jeho stopový výskyt.

Pokud jde o další tvrzení žalobce, že při lahvování vína může dojít k situaci, kdy je koncentrace určité látky v některých lahvích vyšší než v jiných, tak k tomu soud uvádí, že testování vzorků odebraných z jednotlivých šarží vína odpovídá metodám kontroly potravin a vína. V případě šarže se jedná o skupinu výrobků vyrobených za shodných podmínek, proto není třeba, a je i nereálné požadovat, aby byla podrobena zkoušce každá láhev předmětné šarže (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2009, č.j. 7 Afs 86/2009 - 125, veškerá citovaná judikatura je dostupná na www.nssoud.cz). Proto se stanoveným postupem odebírají ze šarže pouze vzorky. Pokud žalobce namítá, že v některých lahvích šarže látky být obsaženy mohly a v jiných ne, je předpokladem např. dalšího testování referenčních vzorů to, aby takové tvrzení žalobce i prokázal (rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 30. 1. 2014, č.j. 62 A 65/2012-97).

Soud tedy k této části žalobní argumentace uzavírá, že zjištěný skutkový stav inspektorát i žalovaný dostatečně a správně hodnotili, a to včetně jeho následků pro odvětví trhu s vínem ve vztahu ke spotřebitelům. Hodnocení takto provedené má soud za zcela vyčerpávající.

Žalobce dále namítal, že vynaložil veškeré úsilí, které je možno po něm požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Odpovědnost za správní delikt podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb. je odpovědností objektivní. Nejedná se však o odpovědnost absolutní, neboť zákon č. 321/2004 Sb. obsahuje speciální liberační důvod, při jehož nastoupení se lze této odpovědnosti zprostit.

Podle § 40 odst. 1 zákona č. 321/2004 Sb. právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila.

Existenci tohoto liberačního důvodu musí prokázat žalobce.

Argument žalobce, že se žalovaný řádně nevypořádal s tím, o jaký typ odpovědnosti se v případě odpovědnosti za správní delikt podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb. jedná, se soudu jeví jako účelový. Koncepce odpovědnosti je dána již zákonodárcem provedenou právní úpravou ve formě vymezení znaků skutkové podstaty správního deliktu – není na žalovaném, aby „rozhodoval“, o jaký typ odpovědnosti se jedná. Žalovaný tak správně na straně 5 napadeného rozhodnutí konstatoval, že v předmětné věci se jedná o odpovědnost objektivní a dále se vypořádal s tím, zda svým jednáním žalobce skutkovou podstatu tohoto správního deliktu naplnil.

Z odpovědnosti za správní delikt spočívající v uvádění do oběhu vína obsahujícího nepovolené látky či překračující povolené limity se však nelze liberovat pouze s poukazem na to, že se žalobce spoléhal na „bezproblémovost“ dodavatele. Žalobce v podstatě pouze tvrdil, že daný stav nezavinil. Jestliže žalobce spoléhal na informace, které si vyžádal od dodavatele, tak takové jednání nelze považovat za vynaložení veškerého úsilí, jež by odůvodňovalo zproštění žalobce jeho odpovědnosti. K takovému mimořádnému případu (skutečně aktivní činnosti žalobce, jež by daný stav odvrátila) však v daném případě nedošlo, neboť žalobce žádné speciální úsilí, na základě něhož by se dalo uvažovat o zproštění jeho odpovědnosti, nevynaložil, resp. podle soudu jeho vynaložení nedokládá a ani jím neargumentuje.

Pokud jde o námitku nepřiměřenosti uložené pokuty a jejího nedostatečného odůvodnění, ani tu soud důvodnou neshledal.

Podle § 40 odst. 2 zákona č. 321/2004 Sb. se při určení výše pokuty právnické osobě přihlédne k závažnosti správního deliktu, zejména ke způsobu jeho spáchání a jeho následkům a okolnostem, za nichž byl správní delikt spáchán. V případě, kdy došlo k nápravě protiprávního stavu v souladu s uloženým opatřením nebo bezprostředně poté, kdy bylo zjištěno porušení povinnosti a nejednalo se o produkt jiný než zdravotně nezávadný nebo o klamání spotřebitele spočívající v porušování některých práv duševního vlastnictví, může se od uložení pokuty upustit.

Pokud jde o samotnou výši pokuty, jež byla žalobci za jeho jednání uložena, ta byla výsledkem správního uvážení prvostupňového orgánu, resp. žalovaného. Je-li výše pokuty stanovena na základě zákonem uložené diskrece správního orgánu, je povinností správního orgánu zabývat se všemi zákonnými hledisky, která jsou pro posouzení konkrétní výše pokuty nezbytná a zohlednit všechny skutečnosti, jež mohou mít na konkrétní výši pokuty vliv. Jak konstatoval Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 27. 3. 2008, sp. zn. 4 As 51/2007, *www.nssoud.cz*: „...*řádné odůvodnění ukládané sankce v případě správního trestání je základním předpokladem pro přezkoumatelnost úvahy, kterou byl správní orgán při svém rozhodování veden. Zohledněním všech hledisek, jež lze v konkrétní*

věci považovat za relevantní, pak určuje míru zákonnosti stanoveného postihu. (...) Jednotlivé logické kroky, které vedly správní orgán ke stanovení konkrétní výše pokuty, je přitom třeba formulovat precizně a jednoznačně, aby odůvodnění stanovené výše pokuty bylo přezkoumatelné ...“. Výše pokuty pak musí odpovídat správním orgánem zvažovaným zákonným kritériím a podmínce přiměřenosti.

Žalovaný v textu napadeného rozhodnutí konstatoval, že žalobci byla uložena pokuta ve výši odpovídající 7 % maximální výše, jež tvoří 5 000 000 Kč. Pokud jde o zdůvodnění výše pokuty, na straně 8 žalobou napadeného rozhodnutí se žalovaný ztotožnil s odůvodněním výše sankce, provedeným inspektorátem, když uvedl: *„Pro přehlednost tedy odvolací orgán shrnuje, že v rámci úvahy o výši pokuty bylo přihlédnuto k následujícím skutečnostem: Z hlediska způsobu spáchání správního deliktu byla ve prospěch účastníka řízení hodnocena skutečnost, že sám nebyl výrobcem předmětných vín, a dále to, že celé množství nevyhovujících vín odkoupil od svého dodavatele a celé jej vždy jednou dodávkou prodal svému výhradnímu odběrateli. V rámci následků spáchání správního deliktu pak bylo ve prospěch účastníka řízení přihlédnuto k tomu, že konkrétní škodlivý následek nebyl v daném případě prokázán. Na druhou stranu správní orgán hodnotil v neprospěch účastníka řízení to, že mohlo dojít k poškozování oprávněných zájmů spotřebitelů v ekonomické rovině, neboť nebylo naplněno jejich očekávání, pokud jde o předpokládanou kvalitu vína. Při hodnocení okolností, za nichž byl správní delikt spáchán, bylo v neprospěch účastníka řízení hodnoceno množství nevyhovujícího produktu (20 736 ks lahví), které bylo podle inspektorátu vysoké, neboť mohlo působit na několik tisíc spotřebitelů. Závěrem pak správní orgán vzal za přitěžující, že účastník řízení spáchal tři dílčí útoky pokračujícího správního deliktu, kterýžto počet zvyšuje závažnost protiprávního jednání.“*.

Žalovaný, resp. inspektorát vzal tedy v úvahu při určování výše pokuty přitěžující i polehčující okolnosti a tyto dostatečně podrobným způsobem zhodnotil. Takto provedené úvaze není co vytknout.

Pokud jde o tvrzení, že ve správním spisu nejsou doklady o tom, že by došlo k ekonomickému poškození spotřebitele, je třeba konstatovat, že žalovaný s odkazem na prvostupňové rozhodnutí zdůraznil, že v neprospěch žalobce bylo hodnoceno ohrožení ekonomických zájmů spotřebitelů, v rovině očekávání kvality vína, které jim bylo nabízeno, a to v poměrně značném množství. Proti takovému odůvodnění zdejší soud nemá žádné věcné výhrady, neboť uvádění vína s přídavkem syntetického glycerolu a nadlimitním množstvím kyseliny citronové a nabízení takového vína spotřebitelům je, jinými slovy, nabízení vína spotřebitelům ve skutečnosti jiné kvality, než jakou očekávají. Již samotné ohrožení „ekonomického zájmu“ spotřebitelů je následkem, který žalovaný vzal v úvahu zcela správně, neboť v ochraně oprávněných zájmů spotřebitelů tkví hlavní smysl evropské a vnitrostátní právní úpravy výroby a uvádění vína do oběhu.

Soud rovněž nesdílí názor žalobce, že mu byla uložena sankce v nepřiměřené výši. Pokuta ve výši 350 000 Kč byla uložena při dolní hranici zákonné sazby, přičemž žalobce je trestán za to, že svým jednáním naplnil materiální stránku správního deliktu. Materiální stránka správního deliktu byla naplněna tím, že došlo

k uvedení do oběhu vína s obsahem nepovolených látek. Pokud by naplněna nebyla, nebylo by možné žalobce jako prodejce sankcionovat vůbec.

Pokud jde o tvrzení žalobce, ač obchodníka s vínem na trhu EU, že nadlimitní množství kyseliny citronové pouze nepatrně překročilo stanovenou hodnotu a hodnota syntetického glycerolu nebyla zjištěna, z čehož dovozuje, že tyto látky neměly ovlivnit chuť prodávaného vína a proto spotřebitelům žádná újma nevznikla, tak takové argumentační logice osoby uvádějící víno do oběhu soud zapravdu nemůže dát. Podstatné je to, že bylo spotřebiteli nabízeno víno v odlišné kvalitě, než jakou očekává, a za kterou hodlá vynaložit ekonomické prostředky, tedy víno s obsahem látek, které nahrazují chuť vína danou jeho přirozenými vlastnostmi nebo povolenými enologickými postupy. Významný je tento následek právě s ohledem na množství tohoto vína uvedeného do oběhu.

Výše pokuty v nyní posuzované věci tak ve vztahu k zákonným kritériím i požadavku přiměřenosti ob stojí a odpovídá všem zjištěným skutkovým okolnostem.

V daném případě se nejedná ani o případ sankce likvidačního charakteru, neboť takovému závěru nic nenasvědčuje a žalobce v žalobě tvrzení likvidačního dopadu sankce na jeho obchodní činnost nijak blíže nerozvádí a ani nedokládá.

Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 20. 4. 2010, č.j. 1 As 9/2008-133, č. 2092/2010 Sb. NSS dovodil, že správní orgán musí mít možnost vyvarovat se uložení likvidační pokuty nezávisle na zákonných kritériích týkajících se úvahy o výši uložené pokuty. Za likvidační pokutu je nutno považovat sankci, která je nepřiměřená osobním a majetkovým poměrům pachatele deliktu do té míry, že je způsobilá mu sama o sobě přivodit platební neschopnost, či ho donutit ukončit podnikatelskou činnost, nebo se v důsledku takové pokuty může stát na dlouhou dobu v podstatě jediným smyslem jeho podnikatelské činnosti splácení této pokuty a zároveň je zde reálné riziko, že se na základě pokuty dostane do existenčních potíží. To však neznamená, že by pokuta za jiné správní delikty měla ztratit cokoli ze své účinnosti, neboť ta musí být citelným zásahem do majetkové sféry pachatele, přičemž nutnost účinně sankcionovat protiprávní jednání naplňující skutkové podstaty jiných správních deliktů vyplývá pro Českou republiku v řadě oblastí také z práva EU; v mnoha případech se totiž jedná o postih za porušení povinností uložených právním předpisem EU, a to již přímo nebo nepřímo na základě vnitrostátních právních předpisů transponujících unijní směrnice. Přitom Soudní dvůr EU vždy zdůrazňuje povinnost členských států postihovat porušení povinností vyplývající z unijního práva dostatečně efektivními sankcemi a zajistit tak „užitečný účinek“ unijního práva. Udělená sankce musí mít dostatečně odrazující účinek, a to jak z hlediska případné recidivy ze strany delikventa, tak z hlediska ostatních subjektů. Ve vztahu k právníkům osobám pak za splnění určitých podmínek může ve výjimečných případech výše pokuty mít i likvidační charakter. Pravomoci správních orgánů ke zjišťování majetkových poměrů účastníka řízení o jiném správním deliktu jsou do určité míry omezené, proto bude záležet především na účastníkovi řízení, zda projeví svůj zájem na tom, aby uložená pokuta pro něj neměla likvidační důsledky.

V daném případě z obsahu správního spisu vyplynulo, že v doplnění odvolání ze dne 30. 3. 2013 žalobce poukazoval pouze na to, že má pokutu ve výši 350 000 Kč za nepřiměřeně přísnou. Námitka likvidační výše sankce tak v odvolání vznesena nebyla. Dále z obsahu správního spisu vyplynulo, že žalobce dne 1. 11. 2013 požádal o povolení úhrady pokuty ve splátkách s odkazem na potíže, které by jednorázové zaplacení předmětné částky chodu jeho společnosti a jeho platební schopnosti způsobilo, a této žádosti inspektorát vyhověl a umožnil žalobci uhradit pokutu v měsíčních splátkách po 25 000 Kč, jak žalobce požadoval. Žádná konkrétní a důkazně podložená argumentace svědčící likvidačnímu dopadu sankce tedy nebyla v průběhu správního řízení uplatněna, a nadto inspektorát poskytl žalobci dobrodiní úhrady pokuty ve splátkách.

Pokud si žalobce sám rozvrhl, jak může pokutu splácet a inspektorát tento splátkový kalendář plně akceptoval, má zdejší soud za to, že si žalobce rozvrhl splátky s nejlepším vědomím tak, aby splácení uložené pokuty pro něj likvidační nebylo. Námitku likvidačního charakteru uložené pokuty tak soud neshledal důvodnou.

Žalobce vznesl též námitku vybočení z ustálené správní praxe žalovaného vztahující se k obdobným případům, pokud jde o výši uložené výši pokuty.

Jak bylo výše zdůrazněno, uložení sankce v určité výši je výsledkem správního uvážení prvostupňového orgánu, resp. žalovaného a to v návaznosti na individuální posouzení skutkového stavu. Proto nelze s úspěchem pouze s odkazem na jiné správní rozhodnutí téhož žalovaného dovozovat porušení zásady legitimního očekávání a vybočení z ustálené správní praxe. Ostatně na základě jednoho správního rozhodnutí nelze bez dalšího dovozovat ustálenou praxi inspektorátu či žalovaného.

Argumentuje-li nadto žalobce v žalobě rozhodnutím o pokutě za uvádění do oběhu vína s chutí a vůní po plísni, již tu je zjevná skutková odlišnost a nic z argumentace žalobce neindikuje, že by došlo v jeho případě k výraznému vybočení ze správní praxe žalovaného. Soud má tedy za nadbytečné dokazovat správním rozhodnutím žalovaného, které žalobce k provedení důkazu listinou navrhoval. Námitka porušení zásady legitimního očekávání shodného posuzování obdobných případů tak není důvodná.

V žádném ze žalobních bodů tedy žaloba není důvodná. Vzhledem k tomu, že soud nezjistil ani žádnou vadu, k níž by musel přihlížet z úřední povinnosti, žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

V. Náklady řízení

O nákladech účastníků řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce nebyl ve věci úspěšný, a proto mu nenáleží právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšným byl žalovaný, tomu však podle obsahu soudního spisu nevznikly v řízení o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti. Proto soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í :

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 10. září 2015

Za správnost vyhotovení:
Romana Lipovská

David Raus, v.r.
předseda senátu